

Prevladavanje prepreka cijepljenju: Skup završnih preporuka

Osmišljavanje učinkovitih programa cijepljenja zahtijeva višedimenzionalni pristup koji će rješavati raznovrsne praktične prepreke koje ometaju prihvaćanje cjepiva: logističke, administrativne i informacijske prepreke te prepreke povezane s ograničenom dostupnošću medicinskog osoblja i usluga mogu predstavljati glavnu prepreku postizanju ciljeva procijepljenosti.

Sheme podsjetnika, mobilne jedinice za cijepljenje i školski programi cijepljenja mogu pomoći u otklanjanju tih prepreka i povećanju prihvaćanja cjepiva.

Sljedeće preporuke osiguravaju okvir za poboljšanje strategija cijepljenja kako bi te strategije bile učinkovitije i održivije.

Sheme podsjetnika

Sustavi podsjetnika (SMS, e-pošta, digitalne obavijesti) pomažu poboljšati svijest o kalendarima cijepljenja, smanjiti zaboravnost i otkloniti prepreke vezane za informiranje. Također mogu doprinijeti poboljšanju ponude usluga cijepljenja jer povećavaju predvidljivost potražnje za cjepivom. Dokazi iz pokusnih shema podsjetnika provedenih u Kataloniji, Murciji i Hrvatskoj pokazuju statistički značajan porast procijepljenosti kada se šalju podsjetnici. Ključni elementi za uspjeh shema podsjetnika uključuju:

- Integriranje sustava automatskih podsjetnika s administrativnim bazama podataka.
- Nuđenje jednostavnog pristupa informativnim materijalima, npr. putem poveznica na službene internetske stranice ili mobilne aplikacije ugrađene u poruku s podsjetnikom.
- Upotrebu višejezične komunikacije kako bi se osigurala pristupačnost za jezične manjinske skupine.
- Uključivanje liječnika opće prakse u proces podsjetnika tako da im se osiguraju alati za praćenje statusa cijepljenja njihovih pacijenata.

Mobilne jedinice za cijepljenje

Mobilne jedinice za cijepljenje mogu pomoći u prevladavanju zemljopisnih i praktičnih prepreka jer donose cjepiva bliže slabije razvijenim ili teško dostupnim zajednicama, uključujući ruralna ili slabije razvijena urbana područja. Pokusne mobilne jedinice aktivirane u Gornjoj Austriji i Skärholmenu (Stockholm) postigle su dobre rezultate u radu s ranjivim adolescentima i starijim odraslim osobama. Lekcije naučene tijekom pokusnih projekata pokazuju da se utjecaj mobilnih jedinica može ojačati:

- Fleksibilnim radnim vremenom, uključujući nekonvencionalno radno vrijeme poput večeri i vikenda.
- Uključivanjem lokalnih zajednica kroz suradnju s vođama zajednice, organizacijama i utjecajnim osobama.
- Uključivanjem višejezičnih zdravstvenih djelatnika i pružanjem informacija na više jezika.
- Objedinjavanjem ponude niza cjepiva s drugim relevantnim zdravstvenim uslugama.

Programi cijepljenja u školama

Programi cijepljenja u školama mogu poboljšati stope procijepljenosti smanjenjem prepreka povezanih s logistikom i blizinom. Integracija programa cijepljenja u redovne školske aktivnosti i školsko vrijeme može smanjiti poremećaj životne svakodnevice zaposlenih roditelja na najmanju moguću mjeru i osigurati veći odaziv. Pokusni projekti provedeni u Estoniji i Nizozemskoj pokazuju da je uključivanje škola u aktivnosti

podizanja svijesti o cijepljenju i premještanje prostorija za cijepljenje bliže školi povezano s povećanim uključivanjem obitelji, praktičnošću i dostupnošću usluga cijepljenja. Uspješnost programa cijepljenja u školama može se olakšati:

- Uključivanjem roditelja tako da im se daju jasne i sveobuhvatne informacije o programu cijepljenja, objasne koristi od cjepiva i otklone zabrinutosti oko njihove sigurnosti.
- Pojednostavljenjem procesa, npr. upotrebom digitalnih obrazaca za privolu.
- Provođenjem ciljanih, dobno primjerenih i kulturno osjetljivih komunikacijskih strategija, uključujući izradu informativnih materijala, pružanje informacija i odgovaranje na pitanja.
- Suradnjom sa školskim medicinskim sestrama, nastavnicima i školskom upravom na različitim aspektima programa cijepljenja.

Osmišljavanjem prilagođenih i održivih programa

Kako bi se razvili programi cijepljenja koji su prilagođeni potrebama ciljane populacije i osiguralo sudjelovanje, važno je da osmišljavanje programa prati:

- Temeljita procjena potreba radi prikupljanja i organiziranja dokaza o specifičnim potrebama i preprekama s kojima se suočava ciljana skupina.
- Izgradnja poticajnog okruženja uključivanjem, savjetovanjem i koordinacijom s dionicima (pružateljima zdravstvene skrbi, institucijama, organizacijama, vođama zajednice) radi osiguranja jedinstvenog pristupa.
- Komunikacija s vođama zajednice, utjecajnim osobama i nadzornicima radi promicanja poruka o cijepljenju, pomoći u izgradnji povjerenja i otklanjanju zabrinutosti unutar zajednica.

Ugradnja novih programa u postojeću infrastrukturu i ustaljene navike, osiguravanje političke i financijske podrške, olakšavanje uključivanja lokalnih aktera od samog početka i poticanje odgovornosti dionika mogu pomoći da se osigura održivost ovih praksi i nakon pokusne faze. Potpora EU-a i međudržavna potpora za organiziranje strukturiranih aktivnosti uzajamnog učenja te koristi od prilika za razmjenu mogu olakšati inovacije i omogućiti prijenos inovativnih praksi u različite kontekste.